

- Metin Yorumlama
- Çıkarım Yapma
- Metnin Ana Fikri
- Yardımcı Düşünceler

Adı-Soyadı:

Sınıfı/No:

Tarih:

ETKİNLİK 1: METİN YORUMLAMA

1. Meşe palamutlarını toprağa gömen sincaplar, kışın yemek için sakladıkları bu cevizlerin birçoğunun yerini unuturlar. Sincap için bu bir hafıza kaybı ve yiyecek kaybı gibi görünse de doğa için devasa bir kazançtır. Toprak altında unutulmuş bu palamutlar bahar geldiğinde filizlenir ve ormanın yeni meşe ağaçlarını oluşturur. Aslında sincaplar, farkında olmadan doğanın en çalışkan ve en çevreci bahçıvanlarıdır.

Bu metinde bahsedilen sincaplarla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez? İşaretleyiniz.

- Unutkanlıkları kendi aleyhlerine olsa da çevreye fayda sağlamaktadır.
- Topladıkları yiyecekleri diğer hayvanlarla paylaşmayı çok severler.
- Yiyeceklerini saklama güdülerinin sayesinde ormanların büyümesine katkı sunarlar.
- Kış mevsimi için yiyecek depolama ve hazırlık yapma alışkanlıkları vardır.

2. Birçok insan hata yapmaktan ölesiye korkar ve bu yüzden yeni bir şeyler denemekten hep kaçınır. Oysa tarih, hatalarının üzerine basarak yükselen insanların başarı öyküleriyle doludur. Thomas Edison, ampulü icat edene kadar binlerce kez başarısız olmuş ama her denemesinde "Ampulün nasıl yapılmayacağını bir kez daha öğrendim." demiştir. Hata yapmak bir son değil, öğrenme sürecinin en değerli basamağıdır.

Bu metinden aşağıdaki yargıların hangisine ulaşılabilir? İşaretleyiniz.

- Başarıya giden yolda yapılan hatalar aslında öğretici birer basamaktır.
- Hata yapmaktan korkan çekingen kişiler bilimsel konularda daha kolay öğrenir.

3. Dünyaca ünlü bir sporcunun antrenman rutini televizyonda yayınlanınca herkes büyük bir şaşkınlık yaşadı. Rakipleri gece geç saatlere kadar uyurken o her sabah saat beşte kalkıp koşuya çıkıyor, ardından saatlerce ağırlık çalışıyordu. Çoğu insan onun bu başarısını "doğuştan gelen bir yetenek" sanıyordu. Oysa röportajında şöyle demişti: "Yetenek sadece kapıyı aralar, o kapıdan içeri girmek için her gün kan ter içinde çalışmanız gerekir."

Bu metinde bahsedilen sporcu için aşağıdaki yorumlardan hangisi yapılamaz? İşaretleyiniz.

- Başarısının temelinde disiplinli çalışması ve uykusundan fedakârlık etmesi yatmaktadır.
- Doğuştan gelen üstün yeteneği sayesinde antrenman yaparken hiç zorlanmamıştır.

4. Bir zamanlar büyük bir kütüphanenin girişinde şöyle yazarmış: "Buradaki binlerce kitap, sadece okunmak için değil; yaşanmamış hayatların tecrübesini ödünç almak içindir." İnsan ömrü, her hatayı bizzat yaparak doğruyu bulacak kadar uzun değildir. Başkalarının geçtiği yollardan, düştüğü çukurlardan ve elde ettiği başarılarından ders çıkarmak, bizi kendi yolumuzda daha hızlı ve emin adımlarla ilerletir.

Bu metne göre kitap okumanın insana sağladığı asıl fayda aşağıdakilerden hangisidir? İşaretleyiniz.

- Başkalarının deneyimlerinden yararlanarak hayat yolculuğunda zaman kazanmamızı sağlar.
- Sadece çok kitap okuyan kişiler hayatta hiçbir hata yapmadan başarıya ulaşabilirler.

5. Günümüzde doğayı korumak denince akla genellikle sadece plastik şişeleri ve kağıtları geri dönüştürmek geliyor. Hâlbuki teknoloji çağında en büyük tehlikelerden biri de "elektronik atıklar"dır. Kullanım ömrü dolan telefonlar, bozulan bilgisayarlar ve piller dikkatsizce çöpe atıldığında, içerdikleri ağır metaller toprağa ve yeraltı sularına sızmaktadır. Bu görünmez kirlilik, doğaya plastiklerden çok daha sinsi ve kalıcı zararlar vermektedir.

Bu metinde bahsedilen çevre sorunuyla ilgili aşağıdaki yorumlardan hangisi yapılabilir? İşaretleyiniz.

- Plastik atıklar, doğada elektronik atıklardan daha fazla yer kaplayarak zarar vermektedir.
- Elektronik atıkların bilinçli şekilde yok edilmesi, doğanın korunması için kritik öneme sahiptir.

6. Mahallenin en eski terzisi olan Remzi Usta, gelişen teknolojiye rağmen dükkânına asla dikiş makinesi sokmamıştı. Tüm takım elbiseleri günlerce uğraşarak sadece iğne ve iplikle elinde dikerdi. Kasabadakiler onun bu durumu karşısında "İnatçı ihtiyar, makine olsa işi iki günde bitecek." diyerek söylenirdi. Ancak Remzi Usta kimseye aldırış etmezdi. Ona göre makineden çıkan kıyafetler birbirinin kopyasıydı ve ruhsuzdu. Oysa el emeğiyle dikilen her ceket, ustasının alın terini ve ruhunu taşıyordu.

Bu metinde bahsedilen kişiyle (Remzi Usta) ilgili aşağıdakilerden hangileri söylenebilir? İşaretleyiniz.

- Teknolojik yeniliklere karşı direnç göstermekte ve geleneksel yöntemleri savunmaktadır.
- Yaptığı kıyafetler kasaba halkı tarafından çok beğenilip kapış kapış satılmaktadır.
- El emeğiyle, yavaş ve özenle yapılan işlerin çok daha değerli olduğuna inanmaktadır.
- İşini çok yavaş yaptığı ve para kazanamadığı için dükkânını kapatmayı düşünmektedir.
- Çevresindeki insanlar tarafından inatçı biri olarak görülmekte ve eleştirilmektedir.

7. Son yıllarda sosyal medyada "Bir ayda yüz kitap okudum!" gibi paylaşımlar artmaya başladı. Okumak elbette güzeldir ancak kitaplar bir yarışma aracı değildir. Önemli olan kaç sayfayı ne kadar sürede devirdiğiniz değil, o sayfalardaki karakterlerin size ne hissettirdiği, hayatınıza hangi yeni pencereleri açtığıdır. Üzerine hiç düşünülmeden, sindirilmeden aceleyle okunan yüzlerce kitap, zihinde kalıcı bir iz bırakmadan geçip giden bir rüzgârdan farksızdır.

Bu metnin yazarının aşağıdaki yargılardan hangisini söylemesi beklenemez? İşaretleyiniz.

- Bir kitabın asıl değeri, okuyucuya kattığı derinlik ve yeni bakış açılarıyla ölçülür.
- Bir yıl içinde okunan toplam kitap sayısı, iyi bir okur olmanın en önemli göstergesidir.

8. Eski bir hikâyeye göre, bir köylü ormanda gezerken fırtınada kanadı kırılmış bir kartal bulmuş. Onu iyileştirmiş ama uçmaması için kanatlarını kırmış ve onu tavukların arasına salmış. Kartal zamanla tavuklar gibi eşelenmeyi, yerdeki darıları yemeyi öğrenmiş. Bir gün oradan geçen bir bilge, kartalı görüp onu yüksek bir kayalığa çıkarmış ve "Sen tavuk değilsin, gökyüzüne aitsin!" diyerek onu boşluğa bırakmış. Kartal, içindeki gücü hatırlayıp kanat çırpıtığında yeniden zirvelere yükselmiş.

Bu metinde asıl vurgulanmak istenen düşünce aşağıdakilerden hangisidir? İşaretleyiniz.

- Çevremizdeki insanların alışkanlıkları ve yaşam tarzı, gerçek potansiyelimizi unutmamıza neden olabilir.
- Kartallar doğuştan gelen avlanma içgüdüleri sayesinde her türlü ortamda hayatta kalmayı başarırlar.